

FALLENTEZ
AR P.T.T.

POBL VREIZH

4^L

NIV. 109
C'HWEVRER
1979

**AN UDB
E KENDALC'H
AR PSA
E SEVILHA**

**FALL AR JEU
• GANT AN ELEKTRONIK
E BREIZH**

HARPIT POBL VREIZH

KRP 2746-79 ROAZON
CCP RENNES

10* listennad

J. Limon, Paris (75)	10,00L
M. Gouez, Kastellin	20,00L
D. Giraudon, Ploubêr	20,00L
K. Gireg, Perros	10,00L
B. Le Lous, Lannuon	20,00L
Daniel L.C., Allaire	20,00L
J. Louer, Konk-Kernew	20,00L
H. Ansquer, Naoned	20,00L
Dishanw, Breizh-Veur	35,00L
Christian G., Lamballe	20,00L
P. Brusq, Douarnenes	20,00L
Y. Fourel, Brest	20,00L
J.F. Guezennoc, Brest	20,00L
Komite-stal BNP, Brest	40,00L
J.A. Ar Go, Ar Yeuc'h	20,00L
Arnold C.,	
Chambray-les-Tours (37)	20,00L
J.P. Olivo, Teis	20,00L
M. Konk, Plougin	40,00L
D. Niot, Angers (49)	10,00L
N. Peyr, Nimes (30)	10,00L
P. Gales, Kemper	70,00L
Y.V. Richard, Créteil (94)	20,00L
Fañch B., Kombrid	20,00L
M. Gorge, Naoned	20,00L
M.J. Roussel, An Oriant	20,00L
B. Leguy, Cysoing (59)	20,00L
Dishanw, Lokmaria-Berrien	30,00L
H. Latimier, Landrevarzeg	20,00L
P.H. Prunet, Tregon	30,00L
L. Cevaer, An Ospital	20,00L
Joel Le J., Paris (75)	30,00L
P. Maigne, Bro-Suiss	10,00L
P. Kombot, Montroules	70,00L
S. Marchal,	
Levallois-Perret (92)	20,00L
A. Hamon, Plougouloum	20,00L

835,00L

Diwar al listennadoù all 5371,00L

War-un-dro 6206,00L

Abred (d'ar 6/1) eo bet red dimp klosañ listennad ar mis-mañ : n'eus nemed teir sizhun zo eo bet kloset heni ar mis all, hag ez eus koulskoude 35 a brofourion dija ! Ha

setu bet roet da b/Pobl Vreizh, en ur ober 10 mis, ouzhpenn 6000,00L : ur burzhud, e gwirionez. Red eo dimp lavaret deoc'h ur wech ouzhpenn, lennerion ha komanterion ger, kement-mañ : ganeoc'h-c'hwil eo e chom Pobl Vreizh en e sav. Ganeoc'h-c'hwil, ya, rag ne c'hellomp ket fizioud re war ar paperennoù-bruderezh : n'int ket stank, ar stalioù a gass arc'hant d' b/Pobl Vreizh ma vo gwraet bruderezh warni ewite, n'int ket stank, ha ne sav ket gwall uhel ar bernig moneiz a zeu diwar ar c'hoari-se. Hon gwellañ harperion, hag a bell, eo hon lenne- rion hag hon komanterion.

Fiziañs hon eus ne'z it ket skuizh o weled ahanomp o lâred deoc'h beb mis ar memes gerioù : trugarez, mersi, anaoudegezh vad, gourc'hemennnoù, meuleudi...

Fiziañs hon eus memestra e kresko c'hoazh niver hon madoberourion, rag anad eo deoc'h e vez ezomm beb mis un dornad braw a arc'hant ewid lakaad da zont er maes un niverenn eus Pobl Vreizh, ma poaniañ d'he fichañ ha d'he c'hempenn gwellikañ ma c'hellomp.

Pobl Vreizh

KOMANANTOÙ

	boutin : 40 L	V
P	skoaz : 60 L	R
O	pe ouzhpenn	E
B	KRP ROAZON	I
L	2746-79	Z
	C.C.P. RENNES	H

Ti-Moullerezh « Iroise »
29219 Releg-Kerhuon
Rener ar gelaouenn :
Fañch Morvannou C.P.P.A. 50 091
1700 skwerenn

Komanantit d'ar gelaouenn bolitikel nemeti e
brezhoneg penn-da-benn

Pobl Vreizh (service abonnements *)

BP 304 - 29273 BREST-CEDEX

Hanw hag hanw-badez

Chomlec'h

a gass e gomanant

Boutin : 40 L (1)

Skoaz : 60 L pe ouzhpenn (1)

Estrenvro : 60 L (1)

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

Amañ an arc'hant

dre chekenn-bost (1)

dre vandat-lizher (1)

dre chekenn-vank (1)

CCP RENNES 2746-79

* da verkañ dre red war ho kolo-lizher

MEETING BRAS EN ORIENT

D'ar sadorn 24 a vis C'hwevrer, a-benn teir sizhun ahann, e vo dalc'het UR MEETING BRAS e kêr AN ORIENT.

Ged an UDB ema bet savet an traoù...

Mall eo digouskiñ, mard omp kousket. Mall eo digoriñ an daoulagad, mard emaint serret genimp : ne ya ket mad an traoù e Breizh tamm ebed. Ema labouñsion hor bro é paeiñ ker ar politikerezh renet diàr o c'houst ged Giscard, Barre ha kensorted. Ema an dilabour é kreskiñ bemdez en hor bro. Er maes ag hor bro iwe, gwir eo, mes en hor bro memestra. Amañ e Breizh eh omp é chom, amañ eo ema red dimp ober bec'h, amañ eo en hor bro Breizh e vennomp bewiñ, labourad ha boud mestr àr an traoù.

D'ar 24/2/79 e vo e-leizh a Vretoned é vanifestiñ àr ruioù an Oriant : da 4 eur goude merenn e krogo an traoù, hag àrlerc'h ar vanifestadeg-se e vo gwraet ar meeting bras e Pales ar Kongressoù.

An eilved meeting savet ged an UDB e vo heni An Oriant. An heni kentañ a oa bet dalc'het d'ar 25/2/78 e kêr Roazon, ma oa daet ouzhpenn 2000 a dud.

Muioc'h c'hoazh eh omp é c'hortos en Oriant.

Red mad eo dimp huchal a vouezh uhel ne vennomp ket bout flastret ged ar sistem brein a laka al labou- rision hag ar broioù sujet edan treid paotred an argant.

Venniñ a raomp boud dishual en hor bro : labour e Breizh !

Àr-un-dro e vo apreset ar c'hampagn ewid ar mouezherezh- kanton : boud e vo etre 40 ha 45 a gandidated UDB àr ar renk. Un esperañs ewid Breizh ! Red e vo dimp-ni roiñ sikour dehe.

Un dewezh bras e vo heni An Oriant.

DAIT OLL D'AN ORIENT D'AR SADORN 24/2 GOUDE MERENN ! LÂRIT D'HO KAMARADED LABOUR DONED ÀR-UN-DRO GENOC'H !

« Bro-Dreger a fell dezi bewañ »... Hag iwe Bro-Gernew, ha Bro-Gwened, ha korn-bro Sant-Naser... Breizh a-bezh a fell dezi bewañ ! Ma n'eus ket labour en hon bro, da belec'h ez aimp da glask ? Lec'h all ema heñvel an traoù : trawalc'h e vez komzet dimp eus kudennoù al Loren... Neuse labour d'an oll, en o bro. Labour da Lorenis en o bro, labour d'ar Vretoned en o bro. Hag ewid kaoud labour en hon bro, eo red dimp bezañ mestr en hon bro.

AN ELEKTRONIK O TILOJAÑ ?

E penn kentañ ar bloaz newez, zo bet dalc'het un dewezh bras a stourm gant micherourien an usinoù elektronik.

Galwet e oant bet da vanifestiñ gant ar sindikajou CGT ha CFDT. Kaos zo e vo skarzhet er-maes 5000 den eus an Elektronik er Frañs a-bezh. Da heul ar c'heloù fall se, ez eo nec'het bras ar 15000 den a zo en usinoù elektronik Breizh. Manifestadegoù a zo bet e Brest, Montroules, Gwengamp, Lannuon, Redon ha Roazon.

Herwez ar CGT hag ar CFDT, e ya fall an traoù gant an Elektronik, abalamour n'o deus klasket ar renerien hag ar bolitikerien sevel usinoù en Breizh, usinoù gouest da broduiñ traoù o hunan pe da glask ha da ijinañ traoù newez. Ar pezh a rebech ar sindikajoù iwe eo ema pell diouzh Breizh an « usin-vamm », pe an « ti-rener ». Diwar skwer ar botoù-ler e Fougères, ha diwar heni an telefon e Breizh e weler pegen dañjerus eo ar « mono-industri ».

Koumoul du e-barzh an oabl, diassur an amzer-da-zont ewid hon bro... Digresket eo a galz al labour a vez roet d'ober da vicherourien Lannuon : en LTT eh achu ar

sizhunwezh-labour d'ar yaou da nos ewid an tri-c'hard eus al labourerien, hag e vez digresket ar pae iwe ; treutoc'h-a-se e vez ar soubenn... Derc'hel a raer dalc'h-mad da zilojañ an teritouar...

Paotr Binig

CAFÉ DES MOUETTES TAVARN AR SKREWED

Guinness diwar ar waskeres

—
Porzh a goñvers

BREST

Tél. 44.33.21

PLANEDENN UR BREIZHAD...

Herri R. a oa er skol ganin, ouzhpenn tregont vloaz so. E familh : tud vihan, paour memes, gant pewar krouadur da vagañ, gant nebeud a dra. Ar vamm — m' henn laka — a gare he bannig... Ewid derc'hel douzh ar viser a-vremañ martese, ha douzh ar poanioù da-zont.

E skol, o ! ne labourer **Herri** na gwelloc'h na falloc'h ewidomp. Evelomp-ni ne gompene ket re, sur awalc'h, ar pezh a zrailhe deomp ar mestr-skol e galleg. Petra 'oa ewitañ ar skol, nemed amzer gollet da c'hortos dont bras, da c'hortos mare ar frankis ? Ul lec'h da vezañ kuitaet ar buannañ 'r gwellañ, evel an tad gwechall, hag an tad-kozh gwechall-gozh.

Paket gantañ e sañtifikad, setu **Herri** kuit. Evel kalz re all. Da « navigañ », huñvre paotred o chom war bord ar mor. Ar frankis, bar fin : ar porzhioù-mor, un tamm

argant er chakod, ar merc'hed, ha me' oar ! Ar vuhez, boullc'hurun !

Hag ar maro.

Gweled a raen anezañ ur wech an amzer, pa zeue d'ar vro e « permission » : mad an traoù gantañ eveljust (piw a lavarfe ar c'hontrel eus e vuhez e-hunan ?). Dimezet. Savet un ti newez gantañ. E-gis ar re all. Gwelet 'm boa anezañ c'hoazh wardro Nedeleg, araog dezañ mont da **Vigo** da « ambarkañ », war vourzh ar BETELGEUSE (Total-CFN).

Eizhtez goude e oa maro **Herri**. Dewet, pe taolet a dammoù er mor. Piw 'oar ? Evel pemp Breton all warnugent.

Buhez ha maro ur martolod merket e blanedenn dezañ daou-ugent vloaz so, en ur zont war an tamm douar-mañ, en ur familh baour, un tu bennag e Breizh...

Y. Gwilhoù

Er mis-mañ eo bet Pobl Vreizh o weled un den, Vincent Bideau e hanw : paotr al lizhiri eo e Montroules abaoe 1960. 49 vloaz eo an Tregeriad-mañ, genidig eus St Yann-ar-Bis, delege departamant sindikad CGT ar PTT, hag e diabarzh ar gommission-seweniñ (exécutive).

E servij ur renkad tud

Pobl Vreizh : Petra dre just eo ar c'hudennoù newez a zo er PTT ?

Vincent Bideau : Da gentañ o deus c'hoant ar re a zo e penn ar PTT ober un disparti newez etre an dud omp-ni en o servij, da lavaret eo an oll. Tud zo, evelse, o defe defod eus o lizhiri en deiz warlerc'h. Hag ar re all, pa vo amzer. Lakaet e vefe diouzh un tu lodennoù zo e kêr, e lec'h m'ema ar stalioù bras. Ha diouzh an tu all karterioù, e lec'h ma 'z eus tud o chom kentoc'h. Evelse e vefe kont e **Brest** sañset.

Abalamour da se e oa bet degasset an Dibab Otomatik. Ar re a skriv meur a zeg lizher a skrivo anehe evel a zo dleet, hag ar re-mañ a basseo. Ha koulskoude an timbr ne gousto ket kerroc'h dehe.

P.V. : Tud oc'h ingalañ al lizhiri-mañ hebbet a vefe ?

V.B. : Ket. Med en em gavoud abred pe diwezataoc'h er burew a rafent.

Ouzhpenn an doare-se zo dija. Amañ, gant an usin-butun hag ar c'h/Crédit Mutuel eo ar PTT da rank digoll anehe ma vez dale oc'h ingalañ o lizhiri.

Bezañ zo iwe ar « Cidex » : bouestou lakaet assambles zo gwraet e kalz parresioù war-ar-maes dija. Ni zo a-eneb. Eveljust zo tu da c'houlenn e passefe ar fakteur dre an ti an deiz warlerc'h. Med n'eo ket un aresetamant. Abaoe ar penn kentañ 'oa bet gwraet ar PTT ewid ober al liamm war-eeun etre an dud. N'eo ket lakaad anehe d'en em ziblassañ eo.

P.V. : Petra zo kaos eh a an traoù da fall ?

V.B. : N'eus ket pell zo 'oa deuet amañ ur penn bras eus **Kemper**. Roet oa dimp da c'hoùd n'eo ket gannimp kên e vefe paeet ar mandatoù alokassion-familh, med gant bankoù zo. Me 'm boa lâret dehañ : « Ma talc'h an traoù da vont, ne vo ket defod kên tud egistoc'h-c'hwil, na kennebeud tud egiston-me ». Int-i a lavar dimp ataw sovetaad an traoù, d'ar re a zo e traoñ ar skeul. Med petra' reomp abaoe ar penn kentañ ? Mont a-benn dehe, da essaeñ ober ar pezh a zo defod. Kreskiñ niver an dud a labour. Lâret mad petra int karget d'ober, ha ma ne reont ket, e vefont fouldret er maes. Med paeañ an dud ewid al labour a reont.

Otomatisañ

P.V. : Petra' soñjit eus an otomatisation ewid al lizhiri ?

V.B. : Me' soñj din n'eus ket tu da viroud ez afe an traoù war raog. Med nompas da vont forzh pelec'h. Ewid labourioù zo eo mad otomatisañ. Ewid an telefon ne welan ket e vefe bet moien da zerc'hel d'ober toud dre dud.

Traoù en un tamm eo ar mekanikoù bras-mañ. Ma zo torret un dra bennag en hanter hent, eo sac'het peb tra. Hag e-kichen n'eus sort ebed. Pa oa komañset otomatisañ, e oan e **Paris**. Gant ar pakadoù o doa komañset. Med ase, goùd a res, eh eus a beb sort stummoù ha mentoù...

N'eo ket interest an dud emaint o klask. Ar mekanikoù-se a goust ker. Hag eus broioù estren e teu kalz anehe. Lazhañ labour eo a reont. Tennañ tud diwar al labourioù-se. Ha mekanikoù evelse eo red boueta anehe buan. N'eo ket diouzh ma c'hell pe ma tro e penn an den. Labour dispiljus eo iwe. Alies e vez gwelet merc'hed hag a labour e plassoù sort-se o vont da di ar re sod.

P.V. : Pell zo eo komañset ar jeu-se ?

V.B. : Da gentañ 'oa gwraet ewid paeamant an dud. Goudese, ar chekennoù, ha bremañ, al lizhiri. Med ar re a ra n'int ket bet morse, en traoñ da weled penaos ema kont. Gweled an traoù diwar c'horre ataw. Hag e vezont souezhet pa vez sac'het an traoù.

Soñj o deus ober, hag eo e **Brest** hag e **Roazon** e vefe dibabet toud. **Kemper** 'vefe ket kên, na **Sant-Brieg**, na **Gwened**. Ha petra' rafont gant an dud ? Hag er mod-se gant an hent-houarn, ha kalz traoù all. Ha da belec'h ha war betra eh aio an dud da labourad ?

P.V. : Petra' soñjit eus an niverennoù « kod » ?

V.B. : Hemañ 'oa an dra gentañ 'oa lâret gant ar soñj otomatisañ. Med an oll dud ne reont ket gante. Ha fasioù a vez gwraet war ar sifroù alies. Ha ma tegouez d'an den a zo o labourad war ar mekanik skoñ war al lec'h fall, setu aet al lizher da bourmen da lec'h all.

Kreisennañ muioc'h c'hoazh

Med falloc'h ewid fall eh a an traoù, aaset eo gweled ewid ar re a oa araog dija, hag a zo bremañ ataw. Eus amañ **Montroules** e oa linennou ingalañ lizherioù o vont. Ul lizher lakaet e **Lokenole** araog pemp eur a vese degasset da **Vontroules**, ha roet an deiz warlerc'h. Bremañ 'h a da **Vrest**. Ha lizhiri postet a **Montroules**, ewid **Montroules**, war gant lur. Ma 'z eus re a labour amañ, e vezont lakaet er sac'h, ha da **Vrest**. Ha ma 'z eus re a stlabez e **Brest**, e chomont eno. Beteg tri pe bewar dewezh awechoù. Istorioù evelse zo bet.

Bremañ, eus **Montroules**, n'eus nemed tu **Treger** ha **Gwerliskin** a vez servijet. Toud an traoù all 'h a da **Vrest**. Pe vefe **Kastell** pe **Karaes**. An **Télégramme**, gwraet amañ, a ya d'ober un dro da **Vrest**, hag a zistro amañ war e c'his. Ar pezh a chom eo al linennou ema **Montroules** war an hent anehe, da vont da **Vrest**.

Fallentez

Ar pellgomz

P.V. : Me 'gav din ez eus hanw e vefe dispartiet servij an telefon diouzh heni al lizhiri ?

V.B. : War an telefon eo aet an traoù buan tre dre amañ. An dud o deus tapet krog en higenn toud. Akomod eo kaod an telefon iwe. Me 'm eus. Med gant an telefon e c'hounezont arc'hant. Ha petra o deus soñj ober ? Dija pa oa ministr an arc'hant hon fresidant, e oa en e benn ar soñj lakaad en he sav ur gompagnunezh prewez da gemer an telefon.

N'emaomp ket pell diouzh eno. Er vro-mañ dija ez 90% eus al labour lakaad an telefon gwraet gant tud prewez. Ha red dehe labourad buan. Hag alies tre e vez sac'het al linennou. Etre **Montroules** ha **Landi** e oant sac'het araog bezañ krog da vont en-dro memes. Ha war ar PTT eo e vez kriet. Ha dimp-ni da gempenn anehe. Pa vez amzer da ober, gant toud al labour a vez war hon choug.

En em gavet int d'ober al labour buan, se zo gwir. Med me 'glewe ur chef-labour o lâret ne vefe nemed añmerdamañchoù gant ar materiell n'implijet, en doare ma oa staget. Hag ez eus bet iwe, dreistoll e bord an aod. Lakaad an traoù e poent a gonte ewite. Gant ma ve skrivet war paper e oa gwraet. Ha bremañ, nag a labour o renkañ anehe !

Labour paotr al lizhiri

P.V. : Abaoe m'emaoc'h o labourad c'hwil, petra zo bet chañchet ewidoc'h ?

V.B. : Muioc'h e vez goulennet diganimp bremañ, eged 20 vloaz so, a-fed randamant. Ha neuse, etre **Paris** hag amañ, n'eo ket memestra kennebeud. Amañ eo gwashoc'h. E **Paris** ez eus muioc'h a labour, eveljust. Med muioc'h a dud d'henn ober zo iwe. Hag eo bras ar burevioù eno, setu en em zifenn gwelloc'h an dud. Muioc'h sindiket an dud iwe.

P.V. : Petra eo un dewezh labour ewidoc'h ?

V.B. : Me 'gomañs da seizh eur nemed kard. Hag achuiñ da ziw eur nemed deg, sañset. Ha 3/4^e da zebrin. Ma vefe evelse 'vefe ekstra. Ewid ur sizhunvezh labour, 40^e dindan 6 dewezh.

Sañset mont kuit eus ar burew da 8^e 30. Da gentañ, ema toud a-stlabez al lizheroù. Lakaet dimp war an taolioù, hag e red dispartiañ lod peb heni. Oblijet toud an dud da anavoud kement ru zo toud e kêr. Pa vez achu, e tap peb heni e damm eus peb toull, ar 27 omp amañ ewid kêr **Vontroules**. Hag en hent. 'Wechoù 'vez kalz : en deiz all hon oa kontet en doa unan 950 a lizheroù bihan. Nompas kaset toud en un tamm memestra.

Ar publissite zo iwe. Ha pell zo emaint

war ar P.T.T.

oc'h essaeñ lakaad ahanomp da ingalañ ar publisite heb hanw, da lakaad e kement bouest zo. Kenniget deomp. Ha bezañ paeet ewid ober. Med nebeutoc'h nebeutañ a ra, rag lod, gant se, a'n em gave da rankoud paeañ tailhoù, e-plass 'raog ne raent ket.

Sindikadoù

P.V. : Penaos ema kont gant ar sindikadoù ?

V.B. : Maleürusamant, n'eus ket trawalc'h a dud sindiket. Ar CGT zo e penn, eus a bell. Araog e oa FO.

Dre vras, diwar ar re a zo sindiket, zo 1 war 2 er CGT. Hag ar CFTD zo barrekoc'h ewid FO bremañ iwe. Med pa vez an oll o votiñ, ar re a zo en ur sindikad hag ar re n'emaint ket, en em gavont da zibasseal an hanter.

P.V. : Pessort oad tud eo ar re n'emaint e sindikad ebed ?

V.B. : Eus a doud zo. Tud zo zo bet ha n'emaint ket kén. Med neuse n'eo ket mad iwe bezañ intereset hebkén gant ar pezh a basse dreist. Daw eo ober eveljust, med labourad war al lec'h iwe. Taolañ muioc'h a ewezh ouzh se zo bet votet ober warlene. Ma ne ra ket peb heni e labour war al lec'h, ne bado ket ar sindikad. Sikour ket. Kement-se a lak an dud da zont.

Traoù zo moien da renkañ diouzhtu war ar plass. Newez so oa afer unan eus Karaes. Paket mezw teir gwech en oto, war e labour. Tri aksidant. Degasset 'oa amañ e Montroules. Chomet bloaz heb na vefe diviset sort ebed. Punisset e ranke

bezañ, n'eus forzh penaos, normal eo. Med paneved 'oa sikouret ganin, ne ouie ket penaos e oa. Bremañ en doa choaset tremen heb bezañ paeet epad daou vis, ha bezañ hanwet war e c'his da Garaes. Ha poent e oa, rag un all oa hanwet da vont en e blass...

E penn kentañ ar bloaz-mañ, gant al labour en erc'h, e oa ar gwir da gaoud un tamm digoll. Med, ne vef ket roet deomp evelse, gant tud a oa chomet en o burevioù tomm. Toud an dud a oa kountant da gaoud, med ma ned afe den ebed da c'houlenn...

Diskutal ? N'eus ket tu

P.V. : Penaos e vez kont pa vez diskutet gant ar re a zo e penn ?

V.B. : Re gompes. N'eo ket difenn e jeu a ra peb heni. Rag pell zo n'eus moien ebed da ziskutal. Pa 'n em gaves, eo gwraet o soñj dija beteg pelec'h int prest da vont. Ha neuse e tro dalc'hmad ar gaos war an arc'hant.

Un afer arc'hant a raont anehi, med n'eo ket. Un afer bolontez politikel. Beteg un nebeud bloawezhioù zo e vese gounid gant ar Postoù. Ha bremañ emaomp war goll bebb bloaz. Med servijoù bras all zo zo iwe. Ar c'hleñved zo eo renet fall ar vro.

Me n'on ket a-eneb ar spered, na pell ahane. Ar skol zo un dra red, ha muioc'h memes. Med an dud-se n'o deus bet james poan ebed. Tud o deus aesamant da deskiñ, hag a ra. Med ne anavezont ket al labourioù 'vezont lakaet da ren goudese.

Diskrog-labour

P.V. : Aferioù e-gis an diskrog-labour bras a oa bet e 74 a laka kalz tud da vont a-eneb deoc'h. Daoust ha pessort binvioù stourm all zo ? Pe a c'hellfe bezañ ?

V.B. : N'eus ket kalz doareoù all. Maleürusamant. Diskutal n'eus ket moien d'ober. Diskrogiñ ne vez ket d'ober forzh penaos na forzh pegoulz. Med ne zalc'hi ket an dud en grev en desped dehe kennebeud. Kalz tud a lavar eo ar sindikadoù a laka al labourerien da ziskrogiñ. Med ma n'int ket kountant d'ober ne rafont ket.

E 74 n'hon oa ket gounezet kalz tra, a fed arc'hant. Med miroud na vefe privatiset ar Postoù hon oa gwraet. Ha bremañ emaint prest d'ober adarre. Lakaad etre daouarn prewez toud ar pezh a zo war c'hounid. Bremañ ema war an achu ar mandatoù. Kasset e vezont toud 'tresegar ar bankoù.

Ne gennig ket ar post ar pezh a vez kavet er bankoù a-fed amprestañ arc'hant ewid sevel un ti, setu...

Brezhoneg

P.V. : Petra 'soñjit eus ar respont fall gwraet ouzh an dud a c'houlenn aotre da skrivañ an hanoioù kêrioù e brezhoneg war al lizhiri ?

V.B. : D'an heni a oar lenn ha kaoseal brezhoneg n'eo ket un diaesamant. Ma'h eo lakaet an niverenn « k/god », ne welan netra a-eneb.

P.V. : Hag ar respont a-eneb lakaad hanoioù ruioù en diw yezh ?

V.B. : N'eo ket un diaesamant iwe. Daonet, amañ en Plourin zo. Ha toud an hanoioù kêrioù bihan war ar maes zo e brezhoneg dija, nann ? Kerkoulz dimp deskiñ se war hon zroiad labour, ha goudese n'eus diaes ebed. Martese e vo muioc'h a boan en deizioù kentañ, med goudese n'eo ket strikt.

D'an Aotrou J/Giscard eus Estain ha lec'hioù all disoloet pa vez isel ar mor, President ar Republik.

Aotrou President,

Me eo a zo kirieg a beb tra. Dre va fasi eo, henn ansav a rankan ha setu me diragzoc'h, Aotrou, kuzhet va fenn e-barzh al ludu.

D'ar meurzh 19 a vis Kerzu, da eizh eur diouzh ar mitin — un eur n'eo ket boas ganin —, ez on aet d'ar « water ». Mall bras warnon. Petra 'fell deoc'h : korf an den n'eo ket ur spered glan...

Lakaet 'm eus war enaou (prenestr ebed el lec'h distro-se) ha... Va Doue ! 27 munutenn diwezatoc'h, en Hedsagon a-bezh, eus Brest da Strasbourg, hag eus Dukark da Damanrasset (Tamanrasset ? N'eo ket... Marsilha eo ! Digarezit... ken diaes eo va fenn !), ne chome mui an disterrañ beradenn a dredan !

Dre va fasi eo, dre va fasi eo, dre va fasi eo eveljust, hag ewid daou abeg :

— da gentañ : diboell awalc'h ez on bet o chom heb sevel ur Greisenn bennag em zi, nukleel pe get,

— da eil : Breizhad on !

Pêr Ar Gall

3 C'HOMANANT GANT PRIS 2

Bez e c'heller, bremañ p'eo kresket komanant-bloaz Pobl Vreizh (40 L), ober « un afer vad » memestra : komanantiñ tri den, en ur gass 80 L nemedkén.

Ar studierion, berr ar moneiz gante, an dud dilabour, berroc'h c'hoazh, a c'hell en em lakaad tri-hatri evelse, kass o 80 L (gant ur chekenn hag ul lizher o tisplegañ ez eo ur c'homanant ewid 3), hag e vo kasset bebb a b/Pobl Vreizh dehe epad ur bloaz.

Gernot

En em gavoud a reomp 'ta dirag ur savadur bras tre, karrdi hag all, ur bern foenn diouzh un tu, ur bern kolo (plous) diouzh an tu all. E-kreis, bodet en-dro d'ur pallenn ledet war an douar, asezet, gourvezet, ugent pe dregont a batrioted yaouank o selaou ar skol gwaet dezo gant ur soudard saos. Pa lavaras ar pennrener dezañ : « Sav da benn ! Anavoud a res da zaou genvroad ? », diouzhtu en em lakaomp d'en em bokad an eil d'egile : « Jean **Bernard** ! Te eo hor salver ! » eme **Alan**.

Kemeret edomp e-gis daou spier. Ar chef, ar c'habiten **Marat** eus e hanwbresel, a stagas da c'hoarzhin : « Braw deoc'h eo en em gavet en deizioù-mañ ar c'homanant **Bernard**, newez-dilestret eus ur c'harr-nij, o tont eus a Vro-Saos ewid hor sikour. Mad, ewid merkañ hoc'h emgavdegezh, ez an da baeañ deoc'h, nompas ar champagn, peogwir n'hon eus ket, mes ur banne gwin ruz boutin, ha kemendall d'an oll stourmerien : Bewet ar stourm... beteg an trec'h ! »

Tremenet 'oa an hanternos hag edomp ataw o roiñ keleier eus ar vro, eus gwreg ha bugale **Jean Bernard**. **Alan** a wele anezo bemdez.

Tri bloaz a oa abaoe ma'n doa kuitaet ar vro. Keneil skolaj da va breur, **Albert Le Deunff**, eveltañ e Bro-Saos, n'o doa ket en em weled : unan a oa « kommando », egile « 2^e DB ».

« Poent deomp mont da gousked. War c'hoazh e kendalc'himp da lavared dit an oll zarvoudoù a zo tremenet epad ma edos en tu all d'ar mor ».

An ugent a vis Gouere eo pa hon eus gellet en em gavoud d'en em enrollañ en ur strollad patrioted. Hemañ zo ur « maquis FTP ». N'hon eus ket e zibabet, mes lorc'h zo ennomp, dreistoll abalamour ez eo ar gomunisted ar stourmerien wellañ douzh an an Nazied milliget.

Amañ n'eus hanw ebed da gaierañ na da sinañ netra. Distruj a reomp an oll baperioù a zo ganeomp ha chañch hanw zoken.

Me zo deuet da vezañ « Daniel », « chef », rener ur strollad ugent den yaouank, armoù newez-flamm etre o daouarn ha mall warno implij anezo war gein ar Boched.

Kentañ tra, ar pouesusañ eo deskiñ da va soudarded tennañ, koulz gant ar fusuilh, mitrailhetenn, fusuilh mitrailh. Me 'lavar deoc'h ne vez ket aes pa n'eus ket aotre d'ober trous : arabad laosker tenn ebed da vont kuit. Gouzoud lakaad ar c'hresk war ar biseres. En em guzhad eus hor gwellañ... Lakaad raden, hag all, tro-dro d'ar c'horf ha war ar penn. Mont war ar c'hof... setu an urzhioù en doa kemennet din ar c'habiten **Marat** en ur lakaad ahanon d'ober anaoudegezh gant va soudarded yaouank.

Pegen plijus labourad gant tud kaloneg, leun a youl vad, prest da ober kement ha c'houlenner diganto.

N'omp ket chomet pell dilabour. Wardro kreisteiz e tegouezas, war ur marc'h-tan, ur plac'h yaouank, **Renea**, kourateres ar stourm, da zegas ur c'heñved d'ar c'habiten, ha d'ar c'homanant **Bernard**.

Ha kerkent ! A-benn ur c'hardeur e rank an oll bezañ prest da loc'h. Arabad laosker netra war hol lerc'h : na dilhad kozh na paper : tud an tiegezh a c'hellfe kaoud diaesamant !

« — Te, **Daniel**, a lavaras din ar c'habiten **Marat**, kerzh raktal, gant da strollad, en araog d'ar pont a weles ase war hent **Kemper**. Mired a rankes ouzh ar Boched a dostaad ouzh ar pont, epad ma vo ar gompagnunezh o tec'hed. Klewet hon eus emaoomp da vezañ arsailhet. Kerzh, ha gra ewid ar gwellañ ! »

Teir lodenn a ran eus va bagad. Ur strollad, gant ur fusuilh-mitrailh, kuzhet mad, a dle tennañ kerkent ha ma wel tra pe dra, karr-boutin-samm hag all, o tifoupañ eus ar c'horn-pleg, daou-c'hant metrad ahann.

An eil strollad, gant ur fusuilh-mitrailh iwe, a denno a-dreus d'an hent kerkent ha ma vezo achu gant an trede strollad teuler o greunad war ar c'hirri-tan.

An trede strollad, m'emaon ennañ, zo harp ouzh an hent, kuzhet gant ur c'hleuz hag ur c'harzhad lann, wardro daou-ugent pe hanter-kant metrad diouzh ar c'horn-pleg.

Pemp-ha-pemp, muioc'h a-wechoù, en ur ober ur roudadenn, e tremenas war ar pont oll soudarded gompagnunezh, pa zeuas ur patriot yaouank, eus perzh ar c'habiten **Marat**, da zegas din an urzh-mañ : mont d'e heul gant va bagad. Eñv zo karget da va heñchañ, ha da zibab al lec'h m'emaomp d'en em gavoud assambles.

Eus ar c'hontre eo ar paotr : anavoud a ra an oll heñchoù treus.

N'eus nemed un dra na blij ket kalz din : ne lavar ket, pa ran ar goulenn digantañ, na da belec'h ez eomp, na war pessort parres e tremenomp.

Diwezatac'h 'm eus gouezet ar perag gant ar c'habiten **Marat**, erus e wir hanw **Morillon**, mestr-labour war heñchoù **Plistin**, araog bezañ deuet da vezañ pennrener war « maquis » **Sant-Tos**.

An oll baotred eus ar stourm a oa genidig eus ar barres, pe eus ar parresioù tostañ : en em anavoud mad a raent.

An arvar gwashañ ewid ur bagad-stourm eo kemer en e greis paotred degasset ewid o gwerzhañ d'ar Boched gant milissianed **Pétain** hag all. Setu ni, va c'heñved ha me, o vezañ ma edomp anaoudegezh da **Jean Bernard**, e oa lakaet daou zen sur eus ar bagad da ewezhiañ ahanomp, kammed-ha-kammed, roet dezo aotre, urzh d'hor lazhañ mar gweljet ahanomp o klask ober treitouriezh.

D'an ampoent e oa buhez paotred ar c'hoad ur vuhez c'harw : ne c'hellent kaoud fiziañs e den diavaes d'ar bagad.

Ewid bewañ e rankemp mont da alusen-

Komanantit da gelaouenn
c'halleg an UDB

Le Peuple Breton (service abonnements *)

BP 304 - 29273 BREST-CEDEX

Hanw hag hanw-badez

Chomlec'h

a gass e gomanant

Boutin : 40 L (1)

Skoaz : 60 L (1)

Estrenvro : 50 L (1)

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

Amañ an arc'hant

dre chekenn-bost (1)

dre vandat-lizher (1)

dre chekenn-vank (1)

CCP KENNES 2365-76

* mention à préciser absolument

niñ d'an atañchoù : n'hor boa ket arc'hant ewid paeañ. E gwirionez, n'hor bese ket kalz a boan ewid kavoud tud kaloneg ! A galon vad pe a galon fall ! Kentoc'h ewid gweled ahanomp o laerezh, hor bese patates, kig-moc'h sall, bara (krampouezh, pa na vese ket a vara, rag memes war ar maes ne vese ket a vara bemdez). Ar c'hig a vese roet deomp en kriz peurliesañ. Setu unan ahanomp en em lakae da geginer.

Soñj mad 'm eus dreistoll eus ma c'heneil « **Kalfeter** », genidig eus **Douarnenes**, bet lazhet diwezatoc'h wardro **Plonevez-ar-Faou**. Henezh a oa un den a vor, bet pesketaer a-viskoazh, kroget yaouank tre war ar vicher e-gis keginer war ur vag. Ur paotr laouen, jentil, hegarad... Doue d'e bardono ! Gwelet mad gant an oll verc'hed e lec'h ma en em gavemp.

'Barzh ar pod-houarn a ya da boazhañ boued d'an anevaled (eus pelec'h e teue ?), gwalc'het mad, kempenn, en doa gwraet riz deomp, gant laezh. Pebezh burzhud ! 'Leizh e c'henoù e c'hoarzhe o weled pegen souezhet edomp oll.

Ne vese ket bemdez e-gis-se : alies e rae trous kleus sac'h ar boued.

Den n'en doa aotre da vont eus e benn e-hunan da glask boued e ti pe di : pennrener ar strollad nemedken, abalamour da roiñ ur faturenn, sinet gantañ, deus ar pezh a vese roet deomp. Ne gredan ket e vije bet chomet faturenn ebed da baeañ war hol lerc'h. Goude ar bresel, p'eo bet deuet ar peuc'h, eo bet reizhet an oll draoù-se.

Distroñ a rin diwezatoc'h war ar gudenn-se : bewañ an dud !

Va c'heneil **Alan**, hag e chomis eizh dewezh heb e weled, a oa bet roet ar garg-se dezañ.

Distroomp 'ta gant va bagad.

Karget edomp, ur wech treuset ar pont gant an oll « patrioted » — (henezh eo ar ger implijet gant tud an atañchoù ewid paotred ar strouezh) — da heuliañ ar bras eus ar gompagnunezh ha d'he difenn diouzh red, rag ne oa ket a armoù gant al lodenn vrasañ eus ar patrioted.

A-vec'h deomp bezañ en em gavet pemp kant metrad diouzh an hent, ma klewomp trous an otomitrailhesed, ar c'hirri-samm o tont diwar hent **Kemper**. Gweled a raomp ar soudarded boch o tiskenn war an hent ewid en em brientiñ da gelañ ar gêriadenn edomp o paoues kuitaad. N'ouson gwall vad pessor fallagriañ a reas ar Boched da dud ar gêriadenn, mes un dra zo sur, fuloret kenañ edont da vezañ gwraet tro wenn.

Bale a resomp epad an nos, a-dreus koadoù bras e touezh gwez uhel, lanneier, balan, brug, strouezh..., savet, diskennet menezier..., pignet, kouezet e toullou meingleuz, karget a zour hor botchoù er prajoù, lammet dreist gwazhioù-dour...

Pa oa an deiz o tarzhañ, gwraet ganeomp ugent pe pemp kilometrad war-nugent, skuizh-marw ha naoneg, eh en em gavomp dirag un tamm ti bihan, isel tre, lochoù toet gant balan stag doutañ.

Gernot

Klewet e vese an deñved o vegeliad, o c'houlenn mont er maes...

Mestr an ti, **Merrien** eus e hanw, eo en doa heñchet ahanomp. Marc'hadour-deñved ha marc'hadour-saout a oa e vicher. Deuet e oa e-barzh ar stourm gant ar re gentañ ; e c'hwreg hag e vugale eo a gasse labour an atant en-dro eus o gwellañ.

Kafe **Petañ** (heiz kraset hag all) a voe gwraet deomp gant ar c'hwreg. Patates ha kig-moc'h leizh-kof, laezh, krampouezh... mes bara, allas !, ne oa tamm. Ha setu ni dinaonet ha kennerzhed.

Al lodenn vrasañ eus ar gompagnunezh a oa en ur gêriadenn damdost. Ar c'habiten **Marat** a zegassas keloù din mont d'e gavoud ewid an urzhioù. En em gaved edomp tost da'n **Edern**, e koajoù **Las**. Ar baotred a c'hello kousked epad an deiz. Mes ataw e ranko bezañ ur gward war ewezh, ewid rentañ kont eus ar pezh a dremen war an hent ha mired na vije paket gant ar Boched paotred ar strouezh, kousket mort, heb gelloud en em zifenn. Kement-se zo bet en em gavet, siwazh !

Roiñ a ran eta e dro ward da beb heni, ha kelenn war ar pezh eo o labour. Ewid un den o tont en e hunan : « Chom a-sav !... Ar ger ? » En deiz eo : « France d'abord ». En nos e vo : « Torr e benn ». Ma ne ro respont ebed goude teir gwech, tan dezañ !

En nos e vo daou ward, gant aon na grogfe ar c'hoant-kousked 'barzh heni pe heni. Bremañ, setu ar gentel diwezañ : « Mont a rin e-kreis an nos ewid gweled hag ober a reoc'h ho tever. Bezit war ewezh ! Buhez ho keneiled ho peus da zifenn ».

Ewid pezh a sell ahanon-me, epad teir sizhun ne'm eus kousket nemed a frapajoù berr, berr-tre, un eur, diw eur, ataw war ewezh. Morse ne'm eus bet aon e vije tenet warnon pa vesen oc'h ober tro ar warded, na biskoazh ne'm eus kavet den kousked, na den o vutuniñ kennebeud.

Teneraad a ra va c'halon pa deu soñj din eus an doujañs karantezus a ziskouezet oll em c'heñver. « Tad-kozh » ha « Chef » eo an hanoioù a vese roet din. Arabad ankounac'haad va oad d'an ampoent (pewar bloaz ha daou-ugent). Hag al lodenn vrasañ eus ar patrioted ne oant ket ugent vloaz.

Gousañv a raent digleemm ar vrasañ mizer, divoued, gwisket fall, kousked er c'hoajoù e-gis anevaled gouez, ankeniet o soñjal en o zud, heb keloù diganto... Prest ataw da gemer ar garg ar washañ, heb grosmolad, rag ma edont deuet er « maquis » e ouient ewid petra.

Da skwer, goude un noswezh tremenet en **Edern**, en ur gêriadenn hanwet **Hardiri**, ma en em gavas adarre an urzh-loc'hañ. Un dilestrañ armoù hag all dre girri-nij zo da ober, n'ouson ket e pelec'h. Ne'm eus nemed heuliañ, e-gis kentoc'h, va sklêr-jenner. Setu ni loc'het da serr-nos, balan ha raden en-dro d'hor c'horf, an eil war-lerc'h egile, a-dreus lanneier ha koadoù.

Un eur a oa ma edomp o vale, pa rankas « **Kemper** » chom a-sav. **Kemper** a oa hanw-bresel unan eus yaouankañ paotred va strollad. Kamman 'rae un tammig pa edomp o loc'h. « Se n'eo netra, a respontas din, pa vezo tommet va c'horbesennoù, me zo ker gouest ha n'eus forzh piw ».

Allas ! Plegañ a rankas d'ar boan.

Paperenn ewid goulenn mont e-barzh

UDB

Hanw hag hanw-badez

Chomlec'h

Goulenn a ran moned e-barzh Unvaniezh Demokratel Breizh

D'an (d'ar) 19

Sin :

Da gass en-dro
(troc'het pe adskrivet) da

UDB B.P. 304 - 29273 BREST-CEDEX

PARTIDO SOCIALISTA DE ANDALUCIA

PAIS ANDALUZ

D'an 12, 13 ha 14 a vis Genver eo bet dalc'het e Sevilla eil Kendalc'h Strollad Sokialour Andalousia, ar PSA (Partido Socialista de Andalucía).

Abaoe m'eo bet sammet ar c'hozh Franco kozh gant an Ankoù, he deus ar Stad spagnol gwraet kammedoù bras war raog, hag ez eo deuet an demokratiezh da vezañ un dra wirion, bew ha nerzhus du-hont... Demokratiezh vourc'his martese, med demokratiezh memestra. Gwelloc'h eo evelkent ewid an diktatorelezh.

N'ema ket a-du an oll strolladoù politikel a Vro-Spagn gant ar pezh a gennig gouarnamant Suarez. Dre ma kav dehe n'eo ket trawalc'h. Ansav a ra skrid-diazez Bro-Spagn ez eo gwraet ar Stad spagnol gant pobloù Bro-Spagn. Lennet mad ho peus : pobloù. Pell, pell ema gouarnamant ar Frañs eus un ansavadenn sort-se ! Ema ar poñpoñ gant ar Frañs ewid pezh a sell an dallentez, an aheurtreth, an ideologiezh o nac'hañ ar fedoù : ewid Giscard, Mitterrand, Chirac, Marchais, n'eus hanw, ne vez hanw dalc'hmad nemed eus pobl ar Frañs ; pa 'z eus en Egzagon, evel e Spagn, meur a bobl, hag en o mesk, pobl ar Vretoned...

Setu ez eus ur bern broioù e Spagn o klask tapoud o emrenerezh, o emrenerezh wirion, ha n'eo ket an heni a gennig Suarez, a seblant goulo, pe d'an nebeutañ kalz re zister, d'ar strolladoù emrenour a gaver du-hont. Hag ez eus e-leizh anehe. En Euskadi ez aont eus an tu dehoù pellañ d'an tu kleiz pellañ...

Red eo lared un dra : pa 'z aer er maes eus ar Frañs, ha pa gomzer eus an emrenerezh, e kaver an dra-se reizh, normal, red ha tonket d'en em gavoud deiz pe zeiz. N'eus nemed jakobined ar Frañs (eus Marchais da Sanguinetti) a gement a vez feuket gant an emrenerezh, pa 'z eo homañ koulskoude ur pasenn ouzhpenn e-barzh an demokratiezh...

Pedet e oa bet an UDB da gemer perzh e 2e Kendalc'h ar PSA... Souezhet e chomer pa raer anaoudegezh gant ar strollad-se, savet tri bloaz so hebbén, bodet ennañ 10 000 a emsaverien, ewid ur vro, Andalousia, poblet diw wech evel Breizh. 500 a gendalc'hidi bodet e Sevilla, se zo un dra bennag... Emrenour eo ar PSA, ha sokialour war ar memestra... Dre chañs ewitañ,

ez eo ar PSA ar strollad emrenour nemetañ en Andalousia.

Pobl an Andaloused a seblant bezañ bew ha birwidig hec'h emskiant vroadel. Spagnoleg a gomzont, gant ur poves-mouezh heverk tre, roudoù ennañ moarvad eus an arabeg. Arabad ankouad ez eo bet Andalousia un vro arab beteg 1492, ma voe diskaret gant ar roueed « katolik » ar rouantelezh enni kêrioù brudet evel Kordoba, Granada, Sevilla ha Cadis. An oll a oar ez eus eus Alhambra Granada hag eus Alkazar Sevilla : savadurioù int eus ar re gaërañ e stil arab. Epad eizh kantved eo bet Andalousia ur vro arab, ha n'eo deuet da vezañ « spagnol » nemed 500 vloaz so ha nebeutoc'h. Bez e c'heller komz heb lared gaou eus ar bobl andalous.

Stank tre eo an darempredoù etre ar PSA hag ar strolladoù araokour eus ar broioù arab : OLP, Baas, FLN (Aljeria), FSFP (Marok)... Anavet eo ar PSA en Irak, e Libia, er Liban, hag un drugar eo bet ewid dileuriad an UDB e Kendalc'h ar PSA skoulmañ darempredoù gant dileuridi ar strolladoù arab-se.

A-viskoazh eo bet an Andaloused unan eus paourrañ tud a gaver e Spagn, lec'h int stank koulskoude. Ema an dilabour oc'h ober e reus en Andalousia iwe. Mes muioc'h c'hoazh an divroañ : trema Katalounia pinwidig hag industrialiset e kerzh paour-kaezh tud Andalousia... Ur gudenn na vo diskoulmet nemed gant an emrenerezh sokialour. Eveljust ne c'hello ket an Andaloused brewiñ ar c'hapitalism o hunan. Pas muioc'h ewid ar Vretoned. An oll bobloù sujet d'ar Stadoù kapitalist, ema red dehe en em unaniñ : brewiñ galloud ar Stadoù, diskar mistri an arc'hant, daou dra d'ober war ar memes tro. Ar Stad vourc'his, matezh an arc'hant bras, ne c'hell nemed gwaskañ al labourerien, ha re ar pobloù paour a rank tapoud o sac'h ha mont lew. Evelse ema kont gant ar Vretoned, an Andaloused, gant e-leizh a Arabed iwe. Ar Stadoù bourc'his n'int nemed binwioù o lakaad efedussoc'h ar c'hapitalism. Kass d'an traoñ nerzh ha galloud an arc'hant, distruj luskadoù an imperialismoù, roiñ ar frankis hag an emrenerezh d'al labourerien evel tud hag evel pobloù, setu ase ur program na vo ket tizhet warc'hoazh. Kemeromp penn an hent evelkent...

— — — NEDELEG

Kermarrec, pe : Marrec go hanw person Bodilis, ur barres a Vro-Leon, damdost da Landivisio. War douaroù Bodilis ema « base » ar marin, ur mell pezh tachenn ma kaver warni kirri-nij hag ur bern karr-dioù aparchantet gant ar marin a vresel. Bodilis, unan eus ar c'hant takad hag ouzhpenn, krignet gant krign-bew an arme e Breizh...

Eus ilis kaer Bodilis eo ez eo bet skingasset gant an tele oferenn-bred unneg eur da zeiz Nedeleg. Ewid katoliked an Europ kapitalist a-bezh. Hag ewid re a Pologn komunist iwe martese. Sañset, oferenn ar Pellgent eo a oa da vezañ skingasset, mes, gant ar Pab newez lakaet e karg, e oa bet kavet « dereatoc'h » skingass an traou eus ilis-veur Sant-Pêr e Rom, ma oa ar Pab Woytyla oc'h oferennañ.

Amañ neuse eo ez eus hanw eus person Bodilis. An tamm aotrou-mañ ne felle ket dehañ e vije gwraet gant ar brezhoneg, nemed war-boues ur c'hantik bennag. Ne felle ket dehañ kaoud « un oferenn otonomist ». Braw. Neuse ez eus e-leizh a otonomist war an douar, rag, beb sul, ma ne ouiec'h ket, e vez lâret diw oferenn, unan war ar radio, eben war an tele, gant otonomist ar Frañs, peogwir e vez an traou e galleg. War ar radio, da zeiz Nedeleg da zeg eur, e oa un oferenn otonomist all, skinet eus ilis Mourieg, e Bro-Gwened, e-lec'h m'eo stank spontus an otonomist, sur, peogwir e oa peb tra e brezhoneg. Bloaz zo e oa bet skinet oferenn ar Pellgent eus un ilisig a gaver e kreisig-kreis ar Vro Vask (Euskadi-Norzh) : eno iwe e splot an otonomist daonet, peogwir e oa an oferenn en euskareg penn-da-benn.

Ewid an asen gorneg a zo e penn parres Bodilis, ez eus eta etre 400 000 ha 500 000 a otonomist e Breizh, brezhoneg ganto bemdez, heb ober ar gont eus an otonomist-kuzh a oar brezhoneg, daoust ma n'o devez ket tro, pe c'hoant, d'ober gantañ. Nag heb ober ar gont eus ar re a garfe ober gantañ, mes n'ousont ket tamm brezhoneg ebed... An dra-se a ra en tu all

E BODILIS —.—

da 1 000 000 a otonomisted e Breizh : salv ma vefe gwir !

Ma 'n dije lâret c'hoazh ar c'hozh person a zo eno : « N'eo ket kén ar brezhoneg yezh ar vro, n'eo nemed heni re gozh ar vro », e vije bet tu da argusenniñ martese. Daoust ma n'eo ket kalz stankoc'h ar re a ra gant ar brezhoneg e Mourieg moarvad, eged nad int e Bodilis...

Ma 'z eus bet un tamm brezhoneg ben-nag memestra en oferenn-se, n'eo ket a-drugarez d'ar person. Tud ar vro, e barresianis, n'int ket tud da vezañ spontet gant ar brezhoneg : unan anehe a oa deuet d'ober ul lennadenn e brezhoneg, hag eskob Kemper, a oa oc'h oferennañ, ewitañ da vezañ eus Breizh-Uhel, a zistagas un nebeud frasennou brezhoneg e fin e sarmon.

Ne vo ket lakaet person Bodilis da v/marc'heg a enor ar brezhoneg. Ar veleien eo a zo o lazhañ ar brezhoneg en ilisoù Breizh-Isel. Rag, ma o deus bet gwraet ar skolærien kemendall en o skolioù, un digarez bennag o deus bet evelkent : dindan ar gouarnamant e oant, red dehe plegañ d'o ensellerien, hag all. E-lec'h ar veleien, ne c'heller ket roiñ an absolvenn dehe : troet eo bet e brezhoneg oll destennoù al liderezh newez, hag e eskopti Kemper ez eus bet memes un eskob, an eskob Fave, e penn kouch an distroerien, hag ema an eskob-se a-du gant ar brezhoneg en ilis, mes pennoù kleiz evel person Bodilis, ha meur a heni all, eo a zo o kass ar brezhoneg d'ar vered, heb ober memes un tamm tremen dre an ilis : interet e vez gante evel ur c'hi...

Mezh da berson Bodilis !

F.M.

Ur brud...

Setu deuet en-dro mare « Match ar pemp broad ». Ha bez' ez eus ur brud hag a red... Mad ! An houiñ da red o hunan iwe, neketa ?

Ur brud ? Ya ! Tud zo a lavar e vez klañv, bewech, Mikael Debre d'ar mare-mañ eus ar bloaz.

Chom a ra difiñv, astennet war e wele, beteg fin ar match, kuzhet e fri gantañ dindan e ballennoù, e benn sanket don gantañ en e voned-nos, ha bouloù « Quies » gantañ en e ziwskouarn, kuit dezañ klewoud komz eus « broadoù » pa vez meneg eus Bro-Skoss pe Vro-Gembre.

Ar Gwalarnour

**MA OUEZIT
GALLEG UN TAMM,
LENNIT IWE
« LE PEUPLE BRETON »**

Kentelioù...

Gernot

Alies e teu soñjal eo dever kentañ ur stourmer en em galetad. Anes da se n'eo ket gouest da badoud na da vont war raog. Poentou diaes, frapadoù c'hwerv a vez e kement stourm, ha gant unan anezo emaomp bremañ. Pilet m'eo bet re an tu kleiz diwar nebeud, petra 'chom ganeomp e-gis spi ewid traoù zo ?

Diseblant eo peb brassañ ar Vretoned : d'ober petra stourm ewid tud ne raont foutr forzh a-benn ar fin ? Diefedus hon stourm alies : ha perag kemendall a c'hwervoni hag a gassoni etre emsave-rien ? War washaad ez a diskar hon ekonomiezh : med perag stourm ha petra d'ober, pa welomp peb unan chalet gant e damm bara e hunan hebkén. Mad eo d'ar re a sav moc'h sevel a-eneb da **Baris**, med en un doare korporatist eo dezo henn ober alies : tud e-gis **Alfoñs « C'hoarzh Glas » Arzel**, presidant kampr labour-douar **Penn-Ar-Bed**, a gendalc'ho da votiñ « Mad » goude lavaret kreñv bezañ a-eneb. Tud **Ploñger**, kerkent hag ez eus bet hanw da gass « o » sañtral da **Blogoñv** zo distroet d'ar gêr ar peb brassañ anezo : N'oa ket o afer kén. Ar yezh o vont da goll bemdez muioc'h mui, ha kàer o deus heniennou huchal, gouzoud a ra tud ar Penn Bazh ne ra forzh ar peb brassañ. Troet eo da netra pe dostig promessaoù ar Chistr-Treñk,

e-skoaz petra 'oa araog ar votadegoù ewid pezh a sell kelenn ar yezh.

Padal, e oar peb heni e ra o roud tamm-ha-tamm hon mennosioù, med hir ha rust eo an hent, ha fallgaloniñ a raio meur a heni c'hoazh. Ken kreñv e tiskouez an enebour bezañ, ha divrall. Bremañ, n'eo netra dezo roiñ pemzeg bloawezh toullbac'h da baotred ar poultr-tarzh. Pemzeg bloawezh, tudoù, an eil dewezh warlerc'h egile... Kàer zo nompas soñjal, e tegass an disterrañ gwellaenn doareoù zo... « Versailh : pemzeg bloawezh, Porsal, ped ? », a c'houlenn mogerioù zo e Breizh. Hag eus an tu all e vez gouezet doareoù kuzh polised dre-zindan ar c'houarnamant. Tud an tu dehoù o touellañ, o vuntrañ awechoù, o toganiñ ar bobl e mil fesson, ha c'hoazh oc'h ober goap eus an oll. Ra aes e vezont didamallet gant ur justiss na vez, alies mat, nemed heni ar renkad ema ar stur etre o daouarn... N'eo ket int-i a yelo da louediñ en ur prison epad 15 bloawezh. Hag evel boas n'en deus Yann Grenn nemed ar gwir da dewel, pe neuse e oar ervad ne vo ket selaouet. Tud sewen ar re-hont a'n em laka da skwer deomp ? Petra 'n eus se da weled, ganto ema ar vazh, ganto ar galloud hag an arc'hant, al lesennoù ha peb tra.

Pegehid e vo red d'hon c'hounnar chom e gor araog roiñ lamm da vad da sort tud, a lavar « ya » amañ, «martese» e **Roazon**, ha «ya» amañ, vezont e **Paris**, pe ar c'hontrel-mik, diouzh a vo lavaret dezo ober. Ober goap eus genoù ar re all emaint. Med, koustet a gousto, un deiz bennag Breizh a zihuno.

Ar Storloker

**ARABAD
DISOÑJAL :
D'AR SADORN
24/2, DA 16^e
MEETING BRAS
AN UDB
EN ORIENT**

Kass a ran deoc'h ma c'homanant ewid ar wech kentañ. Kavet 'm eus e oa en ho pennadoù pennadoù a dalvoudegezh, ewid pezh a sell ar mennosoù a zifennit. Med bez e c'hellfe **Pobl Vreizh** bezañ kalz plijussoc'h da lenn, ma vefe gwelloc'h ar brezhoneg implijet enni. Da skwer, ken diaes-se eo skrivañ « kreisenn nukleel », e lec'h « sañtral nukleel » ? (niv. 107, p. 10). Meur a skwer all a vefe.

Spi 'm eus e c'hellin lenn brezhoneg skrivet gwelloc'h en amzer da-zont, hag e chomo plijus ar gelaouenn ewid an daou-lagad.

Chañs vad deoc'h memestra, ewid ho stourm er renk kentañ ewid Breizh.

Kerneis, Plougin

Trugarez vras d'hol lenner ewid e lizher. Ahanta ! Dalc'hmad ar memes kudenn : heni ar gerioù. Daoust hag eñv ez eo gwraet ur yezh gant gerioù da gentañ ? Ewid ar brezhoneg ne gav ket deomp. Lavaret e vez, ha kelennet gant pennoù bras ar brezhoneg, e teu ar gerioù brezhoneg eus ar c'helleg kozh, eus ar romaneg, hag eus ar galleg iwe muioc'h-mui, en hon amzer. Eveljust, pa 'z eus gerioù brezhoneg savet mad, aes da gom-pren, n'eo ket red ober gant gerioù « galleg ». Ma vefe kelennet ar brezhoneg a vras, ne vefe kudenn ebed, hag e c'hellfemp sevel ur bern gerioù newez, brezhoneg-rik — ar pezh ne sinifi ket kelleg-rik —, hag e vefent intentet kerkent. Martese iwe e c'hellfemp ni amañ, re skipail-skrivañ Pobl Vreizh, bezañ figussoc'h ha « glanaad » un tamm ar brezhoneg a skrivomp... Koulskoude, ewid ar gerioù « kreisenn nukleel », e sav ur gudenn. Kreisenn zo « centre » : Kreisenn a enklaskoù breizheg ha kelleg « Centre de recherches bretonnes et celtiques ». Mes « centrale » e galleg n'eo ket « centre ». Herwez ar Petit Robert : « centrale : usine qui produit du courant électrique ». Ma 'z eo red kreisenn « centre », ne dalvez ket « centrale ». Ma 'z eo red skarzhañ sañtral, blas ar c'hozh galleg warnañ re, ez eo red neuse kemer tredanva ewid « centrale électrique » ha neuse lavared tredanva nukleel ewid « centrale nucléaire ». Mes amañ e save tud all a-eneb : « Brezhoneg chimik, gant ar vezh ! » Rag n'ema ket a-du, pell ahane, oll baotred ar brezhoneg ! ! !

Poaniañ a raomp da voullañ war b/Pobl Vreizh ur brezhoneg glan ha nerzhus en e frammadur. Ewidomp ez eo kudenn ar gerioù ur gudenn a eil renk. Mes, ne vern, mad en deus gwraet hol lenner a Blougin displegañ e soñj. Hag e poagnimp, ya, da chom er renk kentañ en hor stourm ewid Breizh.

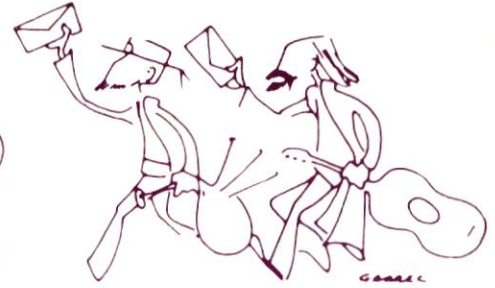
Pobl Vreizh

Kamaraded ker,

O paoues ressew, niv. 108 **Pobl Vreizh** emañ, hag evel kustum 'm eus lammet warni kerkent hag arruet.

Brawoc'h-brawañ e kavan ar gelaouenn, da skwer e-barzh homañ e c'heller kavoud peadra da voueta ar spered : keleier war ar sewenadur (**Diwan**), pennadoù farsus,

LIZHEROÙ

Herve Latimier hag Anna Gwenola Kervella, Landrevarezec.

Trugarez vras d'hon daou lenner ewid o hetoù, hag e reketomp kemendall dezo.

Pol Vreizh

keleier sossial, siriusoc'h, rag duoc'h-duañ e teu an oabl da vezañ amañ e Breizh... Med ar pezh en deus plijet ar muiañ din ez eo pennadoù-skrid **Y.V. An Deunv** : a-boues bras e oa lakaad an dud da c'hoùd ez eus bet Bretoned kar-o-bro eveltañ o stourm a-eneb ar fachisted, n'eus forzh deus pessort bro e oant.

Ma c'hwekañ gourc'hemennoù, ha kalon vad da skipailhig **Pobl Vreizh**, a ra kement ewid Breizh hag ar frankis dre ar sossialism.

Paolig Kombot, Montroules

G.S. Setu amañ ur chekenn a 100 L ewid ma adkomanant-skoazell.

Frealzet eo bet tud ar « skipailhig » o lenn ul lizher ken hegarad : bennozh ha trugarez d'hor c'homananter (brokus !) a Vontroules. Ya, frealzet omp bet, ha kernerzhed : hag e talc'himp da vont war raog, dalc'hmad, en desped da beb tra. Med sur omp e kavimp beb an amzer tud a galon war hon hent d'hon harpañ. Trugarez vras, ur wech ouzhpenn.

Pobl Vreizh

Setu hor c'homanant da b/**Pobl Vreizh** ewid 1979, gant hor gwellañ gourc'hemennoù da skipailh ar gelaouenn, hag hon hetoù kalonekañ ewid ar bloawezh-stourm newez.

Amañ e kavoc'h diw chekenn 50L ewid bezañ adkomanantet da b/**Pobl Vreizh** ha **Le Peuple Breton**.

Bloawezh mad da skipailh an diw gelaouenn, ha kalon vad ewid al labour dispar a rit.

Soasig Grall, 22700 Perros

Keneiled ker,

Lenet 'm eus ho kelaouenn en hañv diwezañ-mañ. Un niverenn diwar al lanv du e oa. Dudius tre 'm eus kavet an niverenn-se. Hag e felle din komanantiñ, pell a oa, med ankouaad a raen ataw siwazh, ha diaes e oa iwe (ur bruderezh heb chomlec'h a gaver war ar gelaouenn **Al Liamm**). Setu a-benn ar fin an afer-mañ kasset da benn. Kass a ran ur chekenn hanter-kant lur, gant al lizher ewid ma c'homanant-skoazell.

Kenavo.

B. Leguy, 59830 Cysoing

Trugarez vras d'hon lenner newez, oc'h ober e zemeurañs en Norzh Bras ! Amañ n'eo ket re domm oll ewid an deizioù, mes du-hont eo yennoc'h kalz, diouzh ma klewer ! Klask a rimp, beb mis, kass trema an Norzh tammoù glaou berw o tont eus oaled ar vro...

Pobl Vreizh

Kenvroad ker,

Kass a ran deoc'h ur chekenn-bost ewid un adkomanant-bloaz.

Spi 'm eus ez ay gwelloc'h an traoù ewid Breizh ar bloaz-mañ.

Gant va gwellañ hetoù ewid ar bloaz newez.

Reun Ar C'halan, Wellesley College, Massachusetts, USA

Bloawezh mad deoc'h (hag iwe d'ar gelaouenn) !

Diwezad on da adkomanantiñ da PV (un tammig on bet lesireg). Setu ur chekenn skoazell 110 lur ewid an dra-se.

Dalc'hit mad ! Ha c'hañs vad d'ar gelaouenn.

Yann Aissaoui, 92160 Antony

Ur bloawezh mad a souhetomp ni iwe d'hon komananter eus Antony, hag iwe d'hon oll lennerion ha komananterion. Ha trugarez vras d'hon komananter ewid e skoazell-arc'hant.

Pobl Vreizh

Ur bloawezh mad ewid **Pobl Vreizh** hag ewid Breizh a-bezh.

R. Guern

Kenvrois ker,

Da gentañ, bloawezh mad da **b/Pobl Vreizh**.

Setu ma adkomanant-skoazell ewid ar bloaz 79. Ne vo ket hir ma lizher, peogwir ne gomzan ket kalz brezhoneg c'hoazh. Deskiñ a ran abaoe ur bloaz nemedkén. Ar wech a zeu, e vo gwelloc'hig an traoù.

A greis kalon ganeoc'h, ha dreistoll kalon vad !

Padrig Cadorel, 44400 Rezé/Raziez

G.S. Ma digarezit m'ho peus kavet un nebeud fasioù gant ma lizher.

Trugarez vras d'hon lenner. Ha gourc'hemennou dehañ ewid e vrezhoneg : dont a ra braw tre gentañ. Kalon vad dehañ, da zerc'hel da vont !

Kamaraded ker,

Un tammig ez on diwezad da adkomanantiñ : 'vel ur genaoueg 'm eus gortoset kresk ar pris.

Ahendall e paeon ma skodenn ewid 1979, hag e (sou)hetan bloawezh mad deoc'h toud re skipailh **Pobl Vreizh**, ha d'an oll gamaraded, ha surtoud da **Bernard Kloareg**, hag en deus skrivet war ar gartenn, ha da **Laorañs Lintañv**, deus Plistin.

Bloawezh mad adarre, ha kouraj vad.

Y.B. Salaün, 91400 Orsay

Re skipailh Pobl Vreizh a souhet kemendall dit, kamarad ha komananter ker !

Pobl Vreizh

* *

*

Klask zo war dud kountant da intent eus stajoù brezhoneg war ar maes a vo komañset a newez da ober. Skrivañ : M. Madec, 15 ru St Gwenal 29230 Landivisio.

Klask zo war dud, brezhonegerien anezo, o chom e Bro-Leon, ewid sikour wardro ober ur film war skolioù Diwan. Red 'vefe gelled diouveniñ un tamm amzer. Pellgomz da J.C. Bozec (Gwiproñvel) : 07.91.63.

levr di breizheg

(bandennoù tresset - pladennoù)

An "Ti Korn"

Alain LE FALHER

22 ru Bruat . Brest ☎ 80.36.50

PIOKA

brun-du e liw

(glas a wechoù dre an heol)
etro 7 santimetr beteg 15.

FARZ PIOKA

Kentañ tra da gaoud eo pioka (« Chondrus Crispus » e galleg). Hemañ a zo ur ouenn vezhin bihan a vez kutuilhet pa vez reverzhioù. War gerreg an isel-vor eo e vezont kavet, mesket alies gant ur seurt all a zo kar dezo hag a zo « tin » o hanw (an daou hanw-mañ eo ar re a implijan-me, med meur a hanw all a zo, herwez al lec'hioù). Pa vez dastumet un eostad pioka, e vezont lakaet da sec'hañ, rag chom mad e-pad ur pennad braw a reont. N'eo ket daw klask o lakaad da wennañ e doare ebed (gwraet e vese kentoc'h, pa vese gwerzhed da vont d'an usinoù).

Da fardañ farz pioka, ez eus defod traoù all : un ivinad hollen, laezh, ur vi hag un tammig sukr. Kementadoù a zo iwe, med n'int ket gwall ressis e gwirionez. E Bro-Skoss, e-lec'h ma 'm eus desket aosañ ar meus-mañ, e vese gwraet dre vras ar gont eus pezh a vese lakaet.

Da gentañ, eo red lakaad un tamm pioka (lakomp un eizh bodenn bennag ewid un den) da soubañ en dour e-pad passe un hanter eurwezh. Goude-se, e vezont plantet e-barzh al laezh (lakaomp un hanter litrad ewid kaoud ur volennad farz), assambles gant an ivinad hollen, ha tan dindan, nemed isel, da zegass da verwiñ a-nebeudoù. Ne gredan ket e vefe daw tabahañ gant ul loa, dre ma vez gwraet, nemed er fin toud pa deufe da greiennañ er foñs. P'ema o verwiñ, e vez iselaet an tan c'hoazh, ha leset ar gastolorennad da dommañ doussig tre, e-pad un ugent munud bennag pe se. A-nebeudoù e teu al laezh da bouloudiñ un disterrañ. Da c'hedal, e vez gwraet traoù all hag en o mesk teriñ ur vi ha kemmeskañ mad ar gwenn hag ar melen.

Pa gav deoc'h eo krog al laezh da bouloudiñ da vad (peotramant pa 'maoc'h erru skuizh o c'hedal), e pellaoc'h ar gastolorenn diouzh an tan, amzer deoc'h da lakaad sukr e-barzh (lakaomp ul loaiaid vat) hag ar vi. Ha kemmeskañ propig adarre. Lakaad war an tan a-newez, buan ha buan en dro-mañ, en ur dabahañ un tamm, ha just p'ema o vont da verwiñ lazhañ an tan. Bremañ ne chom ken lakaad ar farz en ur volenn pe ur plad, dezañ da yenaad ha da beur-solutaad. Ha p'eo gwraet, plantit e-barzh ha dao. Boued lipous yac'hus ha... keltieg.

Ur skwerig eo se eus ar pezh a zo tu da zeskiñ e broioù all. E Breizh iwe e vese gwraet med ne'm oa kavet den ebed da zisplegañ peb tra din.

Yec'hed deoc'h.

Mikael Madeg

Galloud ar wask...

Pell zo o deus komprenet ar pennoù bras pegen bras, pegen kreñv, pegen galloudeg eo poues ar wask... Ar journalioù, ar radio, an tele : boud mestr ar benweger-se zo boud mestr ar spered an dud. Ur gouarnamant bourc'his imperialist ha kapitalist a venn, e-raog peb tra, boud mestr ar an doereioù. Hag e welomp a-c'houde gwerso mistri ar wask é kerzhed dorn-ha-dorn ged re ar gouarnamant bourc'his a-vremañ, peogwir emaint, an eil re hag ar re' rall, ec'h ober ar mem jeu : gouarn sparlet speredoù an dud, ha o zroñ el ma karont...

Ged afer ar Loren ema daet an traoù da vout splannoc'h c'hoazh... Ase e weler penaos e c'hell paotred ar wask lakaad an dud da soñjal ar pezh a vennont, int, hag e vezomp kasset-degasset, lakaad da ouied traoù zo, ha pas traoù arall : memes mod e vez gwraet genimp el ma vez gwraet ged ur grampouezhenn chañchet tu dehi ar ar billig.

Gwir eo ema poanier an traoù er Loren. Ha n'eo ket ni, sossialisted hag etrevroadelourion, hag a lâro n'omp ket nec'het ged kudennoù ar Loren. Mes, mall bras eo gweled e vez gwraet espress-kàer doc'h hon lakaad da skuilh dâeroù ar ar Loren, na boud hon eus ni iwe e-leizh a gudennoù ken gwazh ha gwashoc'h el re ar Loren.

Komzet 'vez ag an enkadenn (crise) an industri. Hama ! Amañ en hon bro

Breizh n'eus ket a enkadenn, peogwir n'eus ket a industrioù... Braw eo komz a 30 000 a dud lissañsiet, peogwir ema an doere-se unan hag a sko er penn. Hag e tegass ar wask ar splannijenn ar gement-se, peogwir e c'hell an doere-se boueta mekanik ar wask braw tre, hag ober berzh bras emesk an dud. Mes, pa vez, deiz-ha-deiz, tamm-ha-tamm, lissañsiet deg gwezh tri-c'hant den e Breizh, kement-se ne ra ket trous, kement-se n'eo ket interessant ewid mistri ar wask. Ha neoazh, kalz gwashoc'h ema stad an traoù e Breizh, hag a-c'houde pell zo, ewid nad int er Loren. Ema an elektronik e Breizh en ur stad fall tre : komz a raer a lemel ur bochad plassoù-labour en usinoù Lannuon, Brest, Roazon... Pa gomzer ag ar rapariñ-bagoù, ne vez kistion namaed a d/Terrain e Marseilh, ha neoazh eh eus eno pemp batimant bras àrnugent é c'hortos boud raparet, ha p' ema an traoù en o fallañ ged ar mem labour rapariñ-bagoù e Brest. Ped ha ped stal vihan é voned d'an dias, didrous, e Breizh ? Ekonomiezh Kreis-Breizh oadet da netra, pe dost, heni Bro-Kernew é voned ar fallaad bemdez...

Kàer eo komz a « solidarité nationale »... Ur wezh c'hoazh eh omp unanet dorn-ha-dorn ged micherourion al Loren. Mes Breizh, Bro-Korsika o deus iwe o c'hudennoù. Ha genimp-ni n'eus « solidarité nationale » ebed. Breizh n'eo ket in-

teressant ewid ar mass-media, namaed a pa vez an FLB é lakaad an traoù da strakal, namaed a pa vez folklor e Gouelioù Meur Kernew...

Galloud ar wask, unan bras, hag a... wask ar hor pennoù bemdez. Galloud ar wask a oui « ankouaad » bemdez komz a gudennoù ar Vretoned. Interessantoc'h eo komz ag ar C'hamputchea, ag an Ayatollah C'homeini, pe a c'hlaç'har Farah Diba... Gwir eo n'eus el Loren na FLB nag ur yezh war he zremenvan. Ar re baour, ar broioù paour ha dileset a vez leset da greviñ. Ged bennoz ar mass-media, bouzar ha mud ar hon divoud.

Peb unan a bennoù bras politikezh ar Frañs en deus e c'her da lâred a-zivoud ar Loren. Oadet eo Mitterrand e-hunan da weled Lorenis ; ne vez ket gwelet gwall lies dre amañ, namaed a pa vez red klask mouezhioù.

Ewid lâred ar wirionez, ne c'hellomp fizioud namaed ennomp ni hon unan. Boud libr zo petra ? Boud distag a-zoc'h kement mestr a zo, a-zoc'h kement re hag a venn gouied gwell e'idomp ar pezh a zo mad e'idomp, doc'h hon lakaad da blegiñ dehe. Boud distag eta a-zoc'h mistri ar wask, ha gouied an doereioù hag ar wirionez a venner gouarn kuzhet doc'homp. Boud libr zo brewiñ galloud ar wask, hag huchal d'ar bed a-bezh eh eus ahanomp ha ne vennomp ket kreviñ.

Gernot

UDB

An dachenn-mañ n'eo ket hañval doc'h un usin ag ar vro Loren... Ha neoazh, ped tachenn zo else en hor bro ? Ped ha ped labourer-douar o deus kollet o labour a-c'houde 10 vlé so ?